

ИСТОРИЈА

Списание на Сојузот на историските друштва на СР Македонија

Редакција: Христо Андонов-Полјански, Војо Кушевски, Љубен Лапе, Александар
Матковски и Славка Фиданова

Секретар на редакцијата: Димитар Димески

Главен и одговорен уредник: Христо Андонов-Полјански

Издавач: Сојуз на историските друштва на СР Македонија

Адреса на редакцијата и на администрацијата:
Филозофски факултет. Историски семинар, Скопје. Сп. „Историја”

За научната содржина на изложеното се одговорни самите автори

Препечатувањето се дозволува во согласност на редакцијата и наведувањето на изворот

Списанието излегува двапати годишно; ракописите не се враќаат; годишната претплата изнесува за членови на Сојузот на историските друштва 10 н. д.; за нечленови и установи 15 н. д., а за странство 30 н. д.; за ученици и студенти 4 н. д.; цената на одделен број 7,5 н. д.; а за странство 15 н. д., претплатата се уплатува на чековна сметка — 401-8-95, Народна Банка Скопје.
„Историско друштво на СРМ” за „Историја“

Јазична редакција: Ефтим Манев.
Насловната страница ја изработи: Бисерка Филипова.

Печатница на Универзитетот во Скопје. Тираж 3000 примероци.

ИСТОРИЈА

СПИСАНИЕ НА СОЈУЗОТ НА ИСТОРИСКИТЕ ДРУШТВА НА СР МАКЕДОНИЈА

Година V

Скопје 1969

Број 2

СОДРЖИНА

Статии	Стр.
Иван Катарциев, Комунистичкото движење во Македонија и дејноста на КПЈ до Обзнаната — — — — —	3
Стјепан Антољак, Самоиловата држава — — — — —	21
Љубен Лапе, Никола Петров Русински како извор за раниот период од ширењето на социјалистички идеи во Македонија — — — —	31
Е. П. Наумов, Феудалниот имунитет по распаѓањето на српското царство	43
Прилози	
Х. Андонов — Полјански, Вилијам Гледстон за македонското прашање —	55
В. Кушевски, Реагирањето во Друштвото на народите на револуционерната ситуација во врска со поставувањето на некои национални и малцински прашања во периодот од 1920 до 1922 година — —	62
Ј. Андоновска, Прстен и медаљон со ликот на Гоце Делчев — — —	76
Р. Кирјазовски, За романската пропаганда во Македонија — — — —	79
Гл. Тодоровски, Околу пописот на Македонците во Србија при крајот на XIX и почетокот на XX век — — — — —	93
А. Матковски, П. Ангелакова, Патувањата на францускиот патописец Пол Лука низ Македонија од 1704 и 1714 година — — — — —	99
А. Керамитчиев, Пробиштипскиот крај во античко време и во средните векови до XV век — — — — —	110
Је. Станковска, Топонимот Клиса во Македонија — — — — —	122
К. Петров, За стилското влијание од јустинијанската декоративна пластика врз пластиката на македонските споменици од V—VI век — —	124
Настава	
В. Кушевски, Делото на Горѓе Андреевиќ — Кун „Свидетели на стравотјата“ на часовите по Народноослободителната војна — — —	129
Ј. Кочанковски, Училишното историско катче — форма за одржување на традициите од Народноослободителната војна и Народната револуција — — — — —	136
Осврти	
М. Пандевски, На годишнината од убиството на Јане Сандански — —	143
Гн. Тодоровски, Илинден и македонската поезија — — — — —	149
Х. Андонов — Полјански, Македонското прашање низ страниците на „Глас Македонски“ од 1898 година — — — — —	151

Т. Томоски, Еден опис на Македонија од 1905 година — — — — —	160
Н. Вељановски, Скопските училишта во првите години по Илинденското востание — — — — —	169
Ј. Андоновска, Фотографиите од Фондот на Милтон Манаки — — —	175
А. Матковски, П. Ангелакова, Еден непознат патопис за планината Атос од пред 1677 година — — — — —	178
П. Митрески, Краток опис на некои нови откриени ракописи во манастирите Св. Јован Бигорски и Св. Јован Пречиста, Кичевска — —	189
К. Петров, Улогата на меценатството на Медичите за развитокот на ренесансната уметност во Фиренца — — — — —	192

Прикази и критика

Д. Д., Историја на македонскиот народ — — — — —	199
Р. Т., Извори за Ослободителната војна и Револуцијата во Македонија —	203
Д. Д., Х. Андонов — Полјански, Гоце Делчев — — — — —	204
Х. М., Н. Пејов, Македонците и Граѓанската војна во Грција — — —	208
Љ. Л., Илинденско-Преображенското востание 1903 — 1968 — — —	210
Х. А. — П., Хр. Христов, Освобождението на Бугарија и политиката на западните држави, 1876—1878 — — — — —	213
Р. П. Л., М. Paulová, Balkánské Valky, 1912—1913 — — — — —	215
Х. А. — П., А. Mitrović, Jugoslavija na konferenciji mira 1910—1920 — — —	218
В. К., З. Mavricij, Zgodovina v sodobni šoli — — — — —	219
В. К., И. И. Сукневич, Методика формировањата историческия представлений и понятий у учащихся IV класов — — — — —	220
К. Т., П. Бербенлиев, В. Партъчев, Брациговските майстори-строители —	223
Р. К., МАКЕДОНИКА 1964 — 1965 — — — — —	224
Х., Нови книги и списанија — — — — —	226

Библиографија

В. Антиќ, Прилог кон Кирилметодиевската библиографија — — —	231
Х. Андонов — Полјански, Четврти прилог кон библиографијата за Гоце Делчев — — — — —	236

Хроника и белешки

V Конгрес на историчарите на Југославија — — — — —	241
Х. М., Свеченост по повод излегувањето на „Историјата на македонскиот народ“ — — — — —	241
Т. С., Дваесет години на Скопскиот Универзитет — — — — —	242
В. А., Јубилеј на Кирил Солунски — — — — —	243
В., Симпозиум за делото на словенските просветители Кирил и Методиј —	245
М., Соработката на Скопскиот Универзитет со Универзитетот во Воронеж (СССР) — — — — —	246
С., Научна средба — Работничкото движење во Македонија до 1929 година	247
Ј. А., Изложба за Васил Главинов во Титов Велес — — — — —	248

Список на соработниците — — — — —	250
-----------------------------------	-----